

C.S. LEWIS

TAIKURIN SISARENPOIKA

Suomennos Kyllikki Hämäläinen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

The Magician's Nephew Copyright © CS Lewis Pte Ltd 1955
Inside illustrations by Pauline Baynes copyright © CS Lewis Pte Ltd 1955

Cover art by Pauline Baynes, copyright © CS Lewis Pte Ltd 1963

The Chronicles of Narnia®, Narnia® and all book titles, characters and locales original to The Chronicles of Narnia, are trademarks of CS Lewis Pte Ltd. Use without permission is strictly prohibited.

Published by Otava Publishing Company under license from the CS Lewis Company Ltd.
www.narnia.com

Käännöstä tarkistanut Tarja Kontro 2005

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 1959

ISBN 978-951-1-49941-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

SISÄLLYS

1. Väärä ovi	6
2. Digory ja hänen enonsa	14
3. Metsä maailmojen välillä	21
4. Kello ja vasara	28
5. Tuhoava sana	35
6. Andrew-enon huolet alkavat	42
7. Mitä tapahtui ulko-ovella	49
8. Taistelu lyhtypylvään luona	56
9. Narnian perustaminen	63
10. Ensimmäinen pila ja muita seikkoja	71
11. Digory ja hänen enonsa ovat kumpikin pulassa	78
12. Mansikan seikkailu	85
13. Odottamaton tapaaminen	92
14. Puun istuttaminen	99
15. Tämän kertomuksen loppu ja kaikkien muiden alku	105

Ensimmäinen luku

VÄÄRÄ OVI

TÄMÄN KERTOMUKSEN TAPAHTUMAT sattuiivat kauan sitten, siihen aikaan jolloin isoisäsi oli lapsi. Tämä on hyvin tärkeä kertomus koska tästä käy selville, kuinka yhteys meidän maailmamme ja Narnian maan välillä sai alkunsa.

Noina päivinä Sherlock Holmes vielä asui Baker Streetin varrella, ja tiedät varmaan, että monet asiat olivat silloin toisin kuin nykyään. Jos olisit ollut koulupoika noina aikoina, sinun olisi joka päivä pitänyt käyttää jäykkää Eton-kaulusta, ja koulut olivat tavallisesti epämiellyttävämpiä kuin nyt. Mutta ateriat olivat herkullisempia, ja mitä tulee makeisiin, en aio lainkaan kertoa sinulle, kuinka halpoja ja hyviä ne olivat, sillä silloin sinulle vain turhanpäiten tulee vesi kielelle. Ja niinä päivinä asui Lontoossa tyttö nimeltä Polly Plummer.

Hän asui talossa, joka kuului pitkään taloriviin, ja kaikki talot olivat kiinni toisissaan. Eräänä aamuna hän oli talon takana olevassa puutarhassa, kun muuan viereisessä puutarhassa oleva poika kiipesi muurille ja kurkisti sen yli. Polly hämmästyí kovasti, sillä tähän saakka naapuritalossa ei ollut lainkaan ollut lapsia, vaan ainoastaan herra Ketterley ja neiti Ketterley, veli ja sisar, vanhapoika ja ikäneito, jotka asuivat yhdessä. Niinpä Polly katseli poikaa sangen uteliaana. Vieraan pojan kasvot olivat hyvin tuhruiset. Ne eivät olisi voineet olla tuhruisemmat, vaikka hän olisi ensin kaivannut käsillään maata ja itkenyt perusteellisesti ja sitten kuivannut kasvonsa käsillään. Itse asiassa niin olikin oikeastaan tapahtunut.

»Halloo», sanoi Polly.

»Halloo», sanoi poika. »Mikä sinun nimesi on?»

»Polly», Polly sanoi, »entä sinun?»

»Digory», poika vastasi.

»Ohoh, onpa hassu nimi!» Polly sanoi.

»Ei puoliiksikaan niin hassu kuin Polly», Digory sanoi.

»Onpahan», Polly sanoi.

»Eikä ole», Digory sanoi.

»Olkoon kuinka tahansa, minä ainakin pesen kasvoni», Polly sanoi. »Sinunkin pitäisi pestä, etenkin sen jälkeen kun –», mutta hän ei jatkanutkaan. Hän oli ollut sanomaisillaan »sen jälkeen kun olet tillittänyt», mutta tuli ajatelleeksi, että se olisi epäkohteliasta.

»Hyvä, niin olenkin», Digory sanoi paljon äänekkäämmin, niin kuin poika, joka oli niin onneton ettei välittänyt, vaikka kuka tahansa saisi tietää hänen itkeneen. »Niin sinäkin olisit», hän jatkoi, »jos olisit elänyt ikäsi maalla ja sinulla olisi ollut poni ja joki puiston perällä ja sinut olisi sitten tuotu asumaan tällaiseen kurjaan loukkoon.»

»Lontoo ei ole loukko», Polly sanoi loukkaantuneena. Mutta poika oli niin poissa tolaltaan, ettei kiinnittänyt huomiota hänen sanoihinsa vaan jatkoi.

»Ja jos isäsi olisi Intiassa – ja sinun pitäisi tulla asumaan yhdessä tädin ja enon kanssa joka on hullu (kukapa siitä pitäisi?) – siitä syystä että he hoitavat äitiäsi – ja jos äitisi olisi sairas ja jos hänen pitäisi – pitäisi – kuolla.» Pojan kasvot vääristyivät niin kuin käy silloin, kun yrittää pidättää itkuja.

»En tiennyt. Anna anteeksi», Polly sanoi nöyrästi. Ja sitten, koska ei oikein tiennyt mitä sanoa, ja myös kääntääkseen Digoryn ajatukset hauskempiin asioihin, hän kysyi: »Onko herra Ketterley tosiaan hullu?»

»Niin, hän joko on hullu», Digory sanoi, »tai sitten asiassa piilee jotakin muuta salaperäistä. Hänen työhuoneensa on yläkerrassa, ja Letty-täti on sanonut etten koskaan saa mennä sinne. No niin, se tuntuu jo epäilyttävältä. Ja sitten on toinenkin seikka. Milloin tahansa eno yrittää sanoa minulle jotakin aterian aikana – hän ei koskaan yritäkään puhua *tädille* – täti aina estää häntä puhumasta. Hän sanoo: 'Älä häiritse poikaa, Andrew' tai 'Olen varma ettei Digory välitä kuulla *siitä*' tai 'Kuulepas Digory, etkö haluaisi mennä ulos puutarhaan leikkimään.'»

»Mitä enosi sitten yrittää sanoa?»

»En tiedä. Hän ei koskaan ole päässyt kyllin pitkälle. Mutta on vielä muutakin. Eräänä iltana – eilen illalla tosiaankin – kun kuljin ullakon portaiden ohi mennessäni omaan huoneeseeni nukkumaan (eikä minua ollenkaan haluta kulkea niiden ohi) kuulin ihan varmasti kirkkaisun.»

»Ehkä hänellä on hullu vaimo kätkeytynä huoneeseensa.»

»Niin, olen ajatellut sitä.»

»Tai ehkä hän on vääränrahantekijä.»

»Tai hän on saattanut olla merirosvo niin kuin se mies *Aarresaaren* alussa ja pysyttelee piilossa omilta laivatovereiltaan.»

»Kuinka jännittävää!» Polly sanoi. »En ole tiennyt että teidän talonne on niin mielenkiintoinen.»

»*Sinä* kyllä voit pitää sitä mielenkiintoisena», Digory sanoi. »Mutta et varmasti pitäisi siitä, jos sinun pitäisi nukkua siellä. Olisiko sinusta mukavaa maata valveilla ja kuunnella, kuinka Andrew-enon hiipivät askeleet lähestyvät käytävää pitkin huonettasi? Ja hänellä on niin kauheat silmät.»

Näin Polly ja Digory tutustuivat toisiinsa. Se tapahtui juuri kesäloman alussa, ja koska kumpikaan heistä ei tänä vuonna mennyt meren rannikolle, he tapasivat melkein joka päivä.

Heidän seikkailunsa alkoi pääasiassa sen vuoksi, että oli sateisin ja kylmin kesä vuosikausiin. Sen tähden heidän oli leikittävä sisäleikkejä, voisi sanoa: tehtävä tutkimusmatkoja sisällä. On hämmästyttävää, miten paljon tutkimuksia voi suorittaa kynttilänpätkän avulla suuressa talossa tai talorivistössä. Polly oli keksinyt kauan sitten, että jos avasi tietyn pikkuoven heidän talonsa ullakolla, siellä oli vesisäiliö ja sen takana pimeä koppi, jonne pääsi varovasti kiipeämällä. Pimeä koppi oli kuin pitkä tunneli, toisella puolen tiiliseinä ja toisella puolen vino katto. Katossa oli kapeita valorakoja liuskekivilaattojen välissä. Tässä tunnelissa ei ollut lattiaa: oli astuttava kattoparrulta toiselle, ja niiden välissä oli ainoastaan muurilaastia. Jos astui niihin paikkoihin, saattoi hyvinkin pudota katon läpi alla olevaan huoneeseen. Polly oli tehnyt vesisäiliön takana olevasta tunnelinpätkästä salakuljettajain luolan. Hän oli tuonut sinne vanhojen pakkilaatikoiden lautoja ja rikkinäisten keittiötuolien istuimia ja sen sellaista ja asettanut niitä kattoparrujen varaan, niin että oli saanut tehdyksi eräänlaisen lattian. Täällä hän säilytti kassalipasta, joka sisälsi erilaisia aarteita, ja kertomusta, jota hän parhaillaan kirjoitti, ja tavallisesti muutamia omenia. Hän oli usein kaikessa hiljaisuudessa juonut siellä pullon inkivääriolutta: tyhjät pullot saivat sen näyttämään enemmän salakuljettajain luolalta.

Digory piti kovasti luolasta (Polly ei halunnut näyttää hänelle kertomusta), mutta tutkimusretkeily kiinnosti häntä vielä enemmän.

»Kuulehan», hän sanoi, »kuinka pitkälle tätä tunnelia jatkuu? Tarkoitatan, loppuuko se siinä missä teidän talonne päättyy?»

»Ei», Polly sanoi, »seinät eivät ulotu kattoon saakka. Se jatkuu. En tiedä kuinka pitkälle.»

»Voisimme siis kulkea sitä pitkin koko talorivin pituudelta.»

»Niin voisimme», Polly sanoi. »Ja oh, nytpä tiedän!»

»Mitä?»

»Voisimme päästä *toisiin* taloihin.»

»Niin kai, ja meitä luultaisiin murtovarkaiksi! Ei kiitos.»

»Älä viitsi olla niin hurjan viisas. Ajattelin teidän talonne takana olevaa taloa.»

»Mitä siitä?»

»Sehän on tyhjä. Isä sanoo että se on ollut tyhjiillään siitä saakka kun tulimme tänne.»

»Luulenpa että sitä täytyy sitten vähän vilkaista», Digory sanoi. Hän oli paljon jännittyneempi kuin hänen puhetavastaan olisi voinut päätellä. Sillä tietenkin hän ajatteli, aivan kuin sinäkin olisit ajatellut, kaikkia mahdollisia syitä siihen, että talo oli ollut tyhjänä niin kauan. Niin teki Pollykin. Kumpikaan heistä ei maininnut sanaa »kummitus». Ja molemmista tuntui, että kun ehdotus kerran oli tehty, olisi ollut raukkamaista olla yrittämättä.

»Lähdemmekö heti yrittämään?» Digory sanoi.

»Hyvä on», sanoi Polly.

»Älä lähde ellei sinua haluta», Digory sanoi.

»Olen valmis jos sinä olet», Polly sanoi.

»Kuinka tiedämme, milloin olemme seuraavassa talossa?»

He päättivät mennä varastuhuoneeseen ja kulkea sen poikki ottamalla juuri sen pituisia askeleita kuin piti astuessa kattoparrulta toiselle. Siten he saisivat selville, kuinka monta parrua kuului yhteen huoneeseen. Sitten menisi noin neljä kertaa sen verran Pollyyn talon kahden ullakkohuoneen väliin, ja sitten vielä palvelustytön huonetta varten saman verran kuin varastuhuoneen pituus. Niin he saisivat lasketuksi koko talon pituuden. Kun he olisivat kulkeneet sen matkan kahdesti, he olisivat päässeet Digoryn talon päähän; sen perästä johtaisi jokainen heidän kohtaamansa ovi tyhjän talon ullakolle.

»Mutta minä en usko että se tosiaankin on tyhjä», Digory sanoi.

»Mitä sinä *sitten* luulet?»

»Luulen että joku elää siellä salaa ja tulee ulos vain öisin lyhdynvalossa. Luultavasti keksimme häikäilemättömän rikollisjoukkueen ja saamme palkinnon. On älytöntä olettaa että talo voisi olla tyhjänä niin monta vuotta, ellei siihen liittyisi jotain salaisuutta.»

»Isä arveli että se johtuisi likaviemäreistä», Polly sanoi.

»Pyh! Täysikasvuiset keksivät aina tylsiä selityksiä», Digory sanoi. Koska he parhaillaan olivat ullakolla päivänvalossa sen sijaan, että olisivat olleet salakuljettajain luolassa kynttilänvalossa, tuntui vähemmän uskottavalta että tyhjässä talossa kummittelisi.

Kun he olivat mitanneet ullakon, heidän täytyi ottaa kynä ja laskea yhteen. Kumpikin tuli aluksi eri tulokseen, ja vaikka he sitten pääsivätkin yksimielisyyteen, en ole varma siitä, että tulos oli oikea. Heillä oli kiire päästä aloittamaan tutkimukset.

»Meidän on kuljettava aivan äänettömästi», Polly sanoi, kun he jälleen kiipesivät vesisäiliön taakse. Koska oli kyseessä niin tärkeä juttu, kumpikin otti kynttilän (Pollylla oli niitä runsaasti varastossa luolassaan).

Oli hyvin pimeää ja pölyistä ja vetoista, ja he astelivat kattoparrulta toiselle sanomatta sanaakaan, paitsi kun kuiskasivat toisilleen: »Olemme vastapäätä *teidän* ullakkoanne nyt» tai »Nyt olemme varmasti puolitissä *meidän* taloamme».

Eikä kumpikaan heistä kompastunut eivätkä kynttilät sammuneet, ja vihdoin he saapuivat paikkaan missä näkivät pienen oven tiiliseinässä oikealla puolellaan. Ovessa ei tällä puolen ollut lainkaan salpaa eikä kädensijaa, ei tietenkään, koska ovi oli sitä varten, että siitä mentiin sisälle, eikä sitä varten, että siitä tultaisiin ulos; mutta siinä oli säppi (kuten usein kaapin oven sisäpuolella) ja he päättelivät, että voisivat avata sen.

»Nostanko sitä?» Digory kysyi.

»Olen valmis, jos sinä olet», Polly sanoi aivan niin kuin oli sanonut aikaisemmin. Kumpikin tunsi että asia oli nyt muuttumaisillaan sangen vakavaksi, mutta ei kumpikaan halunnut perääntyä. Digory sai hieman ponnistellen säpin auki. Ovi ponnahti selälleen, ja äkillinen päivänvalo häikäisi heidän silmiään. Sitten he tavattomaksi hämmästykseseen näkivät, että heidän edessään ei ollutkaan autio ullakko, vaan kalustettu huone. Mutta se näytti kylläkin tyhjältä. Oli kuolemanhiljaista. Pollyn uteliaisuus voitti. Hän puhalsi kynttilänsä sammuksiin ja astui outoon huoneeseen hiljaa kuin hiiri.

Huone oli tietenkin aivan ullakkohuoneen muotoinen, mutta sisustettu kuin olohuone. Seinät olivat kokonaan hyllyjen peitossa, ja hyllyt olivat täpötäynnä kirjoja. Takassa paloi tuli (muistattehan että sinä vuonna oli hyvin kylmä ja sateinen kesä), ja tulisijan edessä, selkällä heihin päin, oli korkeaselkäinen nojatuoli. Tuolin ja Pollyn välissä oli suuri pöytä, joka täytti melkein koko huoneen keskiosan. Se oli täynnä kaikenlaista tavaraa – painettuja kirjoja ja sellaisia kirjoja, joihin kirjoitetaan, ja mustepulloja ja kyniä ja kirjelakkaa ja mikroskooppi. Mutta kaikkein ensimmäiseksi Polly huomasi suuren punaisen puutarjottimen, jolla oli joukko sormuksia. Ne olivat pareittain – keltainen ja vihreä yhdessä, sitten pieni väli ja sitten toinen keltainen ja vihreä yhdessä. Ne eivät olleet suurempia kuin

tavalliset sormukset, eikä kukaan olisi voinut olla huomaamatta niitä, koska ne olivat niin kirkkaita. Ne olivat kauneimpia ja loistavimpia pikku esineitä mitä ajatella saattaa. Jos Polly olisi ollut hiukankin nuorempi, hänen olisi tehnyt mieli pistää yksi niistä suuhunsa.

Huoneessa oli niin hiljaista, että kellon tikitys kiinnitti heti huomiota. Ja kuitenkin, nyt hän sen huomasi, siellä ei sittenkään ollut täysin hiljaista. Kuului hiljainen – hyvin, hyvin heikko hyrisevä ääni. Jos pölynimurit olisi keksitty jo siihen aikaan, Polly olisi saattanut ajatella, että ääni aiheutui imurista, joka oli käynnissä pitkän matkan päässä – monen huoneen takana ja monta kerrosta alempana. Ääni oli tosin sievempi, soiva. Mutta se oli niin heikko että sen tuskin kuuli.

»Kaikki hyvin, täällä ei ole ketään», Polly sanoi olkansa yli Digorylle. Hän puhui nyt äänekkäämmin. Ja Digory astui sisään silmiään räpytellen ja suunnattoman likaisena – niin kuin toden totta Pollykin oli.

»Tämä ei ole ollenkaan mukavaa», Digory sanoi. »Tämä ei olekaan tyhjä talo. Meidän on parasta livistää ennen kuin joku tulee.»

»Mitä sinä arvelet noiden olevan?» Polly kysyi osoittaen värillisiä sormuksia.

»Lähdetään», Digory sanoi. »Mitä pikemmin –»

Hän ei ehtinyt lopettaa lausettaan, sillä juuri sillä hetkellä tapahtui jotakin. Takan edessä seisova korkeaselkäinen nojatuoli liikahti äkkiä, ja siitä nousi – niin kuin aave putkahtaa esiin lattialuukusta teatterissa – Andrew-enon kauhistuttava hahmo. He eivät olleetkaan tyhjässä talossa; he olivat Digoryn talossa ja kielletyssä työhuoneessa! Molemmat sanoivat »O-o-oo» ja tajusivat erehtyneensä pahan kerran. Heistä tuntui kuin heidän olisi pitänyt huomata jo aikoja sitten, etteivät he olleet tulleet kyllin kauaksi.

Andrew-eno oli hyvin kookas ja hyvin laiha. Hänellä oli pitkät, sileiksi ajellut kasvot, teräväkärkinen nenä, erittäin kirkkaat silmät ja harmaat hiukset, jotka kohosivat hänen päästään tuuheana mättäänä.

Digory oli aivan sanaton, sillä Andrew-eno näytti tuhat kertaa pelottavammalta kuin milloinkaan aikaisemmin. Polly ei vielä pelännyt kovin pahasti, mutta pian hänkin pelästyi. Sillä ensi työkseen Andrew-eno käveli huoneen poikki ovelle, sulki sen ja käänsi avainta lukossa. Sitten hän käännähti ympäri, tuijotteli lapsia kirkkailla silmillään ja hymyili paljastaen kaikki hampaansa.

»Kas niin!» hän sanoi. »Nyt höperö sisareni ei pääse käsiksi teihin!»

Se oli hirvittävän erilaista kuin olisi voinut olettaa kenenkään täysikas-

vuisen tekevän. Pollyn sydän hyppäsi kurkkuun, ja hän ja Digory alkoivat perääntyä sitä pientä ovea kohden josta olivat tulleet. Mutta Andrew-eno ennätti ennen heitä. Hän pyörähti heidän taakseen ja sulki senkin oven ja asettui seisomaan sen eteen. Hän hieroi käsiään ja naksutteli niveliään. Hänellä oli hyvin pitkät, kauniin valkoiset sormet.

»Olen iloinen nähdessäni teidät», hän sanoi. »Tarvitsen juuri kaksi lasta.»

»Olkaa ystävällinen, herra Ketterley», Polly sanoi. »Meillä on ihan kohta päivällisaika ja minun on mentävä kotiin. Ettekö tahtoisi olla niin kiltti ja päästää meitä ulos?»

»En aivan vielä», Andrew-eno sanoi. »En halua menettää näin hyvää tilaisuutta. Tarvitsin kaksi lasta. Käsitettehän, olen parhaillaan suorittamassa suurta koetta. Olen kokeillut marsulla, ja se näytti toimivan. Mutta marsu ei pysty kertomaan mitään. Eikä sille voi selittää, kuinka päästään takaisin.»

»Kuule nyt, Andrew-eno», Digory sanoi, »on tosiaankin päivällisaika, ja meitä aletaan etsiä tuossa tuokiossa. Sinun täytyy päästää meidät ulos.»

»Täytyykö?» Andrew-eno sanoi.

Digory ja Polly katsahtivat toisiinsa. He eivät uskaltaneet sanoa mitään, mutta katseillaan he tarkoittivat »Eikö tämä ole kauheata?» ja »Emme saa suututtaa häntä».

»Jos päästätte meidät päivälliselle nyt», Polly sanoi, »voisimme tulla päivällisen jälkeen uudelleen.»

»Niin, mutta mistä minä tiedän että tulisitte?» Andrew-eno sanoi viekaasti hymyillen. Sitten hän näytti muuttavan mieltään.

»No niin», hän sanoi, »jos teidän todella täytyy mennä, niin kai teidän täytyy. En voi pyytää, että kaksi tuollaista nuorta ihmistä kuin te viitsisi puhella tällaisen vanhan hupakon kanssa.» Hän huokasi ja jatkoi: »Ette voi aavistaa, kuinka yksinäiseksi joskus tunnen itseni. Mutta älkää välittäkö. Menkää päivälliselle. Mutta minun täytyy antaa teille pieni lahja ennen lähtöänne. Ei satu joka päivä, että näen pienen tytön vanhassa likaisessa työhuoneessani, etenkin, jos saan luvan sanoa, kun on kysymyksessä noin kovin viehättävä nuori neiti kuin sinä.»

Polly alkoi ajatella, ettei eno sittenkään ollut hullu.

»Haluaisitko sormuksen, kultaseni?» Andrew-eno sanoi Pollylle.

»Tarkoitatteko tuollaisen keltaisen tai vihreän?» Polly sanoi. »Kuinka hurmaavaa!»

»Ei vihreää», Andrew-eno sanoi. »Pelkään etten voi luovuttaa vihreitä.